

arbejderbeskyttelseslovgivning, vil det alligevel være nødvendigt i forskellige henseender at gennemføre særlige bestemmelser angående børns og unge menneskers arbejde. Der må således i den nye som i den nugældende lov fastsættes en lavalder, dels for børns antagelse til erhvervsmæssigt arbejde, dels for deres beskæftigelse ved arbejde, der i sundhedsmæssig eller ulykkesmæssig henseende rummer fare eller udkræver særlig forsigtighed. Der må gennemføres en sådan ordning med lægeundersøgelse af unge mennesker, at den herigennem tilsigtede beskyttelse af de unge virkelig også opnås, hvilket ikke kan siges, at være tilfældet med den nugældende ordning. Endelig må der sikres unge mennesker tilstrækkelig nattehvil, og der må gives regler om deres normalarbejdstid og om hvilepauser i arbejdstiden.

Til de enkelte paragraffer i dette afsnit bemærkes:

Til § 40.

Med arbejderbeskyttelsesloven af 1873 indførtes i dansk lovgivning bestemmelser om en lavalder for børns antagelse til erhvervsmæssigt arbejde. Ved den nævnte lov blev grænsen sat ved barnets fyldte 10. år. Ved fabrikløven af 1901 blev lavalderen i almindelighed forhøjet til 12 år, og ved fabrikløven af 1913 fastsattes det, at børn, der ikke var lovlig udskrevet af skolen, ikke måtte benyttes til arbejde ved maskiner undtagen ved landbrugsmaskiner, hvor lavalderen fastsættes til 10 år, dog at børn under 12 år kun må anvendes, når det sker under umiddelbart og stadig tilsyn af en af forældrene. Ved lov nr. 313 af 10. juli 1922 blev der endelig indført en aldersgrænse på 14 år for børns anvendelse i håndværks-, industri- og transportvirksomheder. Denne bestemmelse opretholdtes ved loven af 18. april 1925, der imidlertid tilføjede den betingelse, at barnet tillige skulle være lovlig udskrevet af skolen.

For tiden gælder altså den regel, at kun børn, der er fyldt 14 år, og som er lovlig udskrevet af skolen, må anvendes til arbejde i erhvervsvirksomheder. Herfra er der imidlertid gjort undtagelser for land- og skovbrug (derunder gartneri) og for søfart — jfr. dog herom senere — og fiskeri, hvortil kommer, at bestemmelsen om lavalder ikke gælder for børns antagelse til „ren budtjeneste“, jfr. loven af 1925 § 12. Der kan ganske vist for de således undtagne områder ved kommunal vedtaget træffes bestemmelse om forbud mod eller begrænsninger i anvendelsen af børn, der ikke er

fyldt 14 år, og som ikke er lovlig udskrevet af skolen, men denne adgang er kun benyttet i København og Frederiksberg og enkelte andre steder. Endvidere gælder for skolepligtige børn bestemmelsen i folkeskolelovens § 57, hvorefter intet skolepligtigt barn må anvendes til erhvervsmæssigt arbejde forud for skoletiden på de dage, det skal gå i skole.

Det har været overvejet, hvorvidt man bør blive stående ved den nugældende aldersgrænse eller videreføre den udvikling med en stadig forøget beskyttelse af børnene, som går igennem den hidtidige danske arbejderbeskyttelseslovgivning, og som er resulteret i, at lavalderen for børns anvendelse til erhvervsmæssigt arbejde er forhøjet fra 1873-lovens 10 år til den nugældende lavalder, 14 år. Der kan næppe være tvivl om, at det for mange børn og ikke mindst for de børn, der nu almindeligvis straks efter deres fyldte 14. år anbringes i erhvervsmæssigt arbejde, kunne være af betydning for deres hele åndelige og legemlige udvikling, om de i årene, da denne udvikling i særlig grad finder sted, ikke skulle være henvist til selv at tjene til føden ved erhvervsmæssigt arbejde af den ene eller anden art. På den anden side kan man imidlertid ikke se bort fra, at det for mange familier er et spørgsmål af ikke helt ringe økonomisk betydning, om de straks efter børnenes konfirmation kan lade dem få en plads, så at børnene kan bidrage til hjemmets økonomi, en foranstaltning, hvis moralske værdi man heller ikke tør undervurdere. Så længe grænsen for den skolepligtige alder ikke er forhøjet, ville der desuden, hvis lavalderen for de unges beskæftigelse i erhvervsmæssigt arbejde blev sat op, fremkomme et mellemrum, hvor børnene ville gå ubeskæftigede.

Lovforslaget fastholder derfor den hidtidige grænse af 14 år. Denne grænse er i overensstemmelse med en på Washingtonkonferencen i 1919 vedtagen, af Danmark ratificeret konvention, ved hvilken lavalderen for børns arbejde i industrielle foretagender fastsættes til 14 år. I en af den internationale arbejdskonference i 1932 vedtagen konvention om minimumsalder for børns anvendelse til *ikke-industrielt* arbejde fastsattes samme lavalder. Denne sidste konvention er ikke ratificeret af Danmark.

Der er på den i 1937 afholdte arbejdskonference vedtaget en ændring af disse konventioner, således at lavalderen forhøjes fra 14 til 15 år. Af de to konventioner fra 1937 er konventionen om lavalderen for adgang til arbejde i industri kun ratificeret af ganske få stater, medens konventionen